

РЕШЕНИЕ

№ 122

гр. Кюстендил, 15.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, III СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети април през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: Росица Б. Савова

Членове: Татяна Хр. Костадинова
 Елисавета Г. Деянчева

при участието на секретаря Елеонора Н. Борисова
като разгледа докладваното от Татяна Хр. Костадинова Въззивно гражданско дело № 20251500500097 по описа за 2025 година

Производството по делото е образувано въз основа на въззивна жалба подадена от Я. Х. Г. с ЕГН ***** чрез процесуалния му представител адв. Е. Й. от АК - Кюстендил насочена против Решение № 676 от 19.12.2024 г., постановено от РС – Дупница по гр.д. № 2315/2023 г. по описа на същия съд.

С първоинстанционния съдебен акт Дупнишкият районен съд е признал за установено по отношение на Я. Х. Г., че дължи на „*****“ *** следните суми: 1/. 465,08 лв. - цената на месечни абонаментни такси и предоставени електронни съобщителни услуги за периода от 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г., начислена съгласно условията на рамковия договор № *****, приложенията към него и Общите условия по партида № *****; 2/. 332,50 лв. - цената на вноските за изплащане на закупено устройство на изплащане за периода от 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г., начислена съгласно условията на договорите за продажба на изплащане към рамковия договор № ***** по партида № М*****; 3/. 428,92 лв. - неустойки, начислени за едностранно прекратяване на рамковия договор №***** за услугите по партида № ***** , по вина на абоната при условията на чл. 54.12 от ОУ и начислена съгласно разпоредбите за отговорност на Приложения № 1 към договора; 4/. мораторна лихва в общ размер на 147,19 лв., начислена върху главницата от 1226,50 лв. и която е формирана, както следва: 62,42 лв. - мораторна лихва върху сумата от 465,08 лв., претендирана като неплатени суми за предоставени електронни съобщителни услуги, за периода от 08.04.2022 г. до 29.09.2023 г., 37,58 лв. - мораторна лихва върху сумата от 332,50 лв., претендирана като неплатени суми за устройство на изплащане, за периода от 08.04.2022 г. до 29.09.2023 г., 47,19 лв. - мораторна лихва върху сумата от 428,92 лв., претендирана като неустойки, за периода от 11.04.2022 г. до 29.09.2023 г., ведно със

законната лихва върху сборната сума 1226,50 лв. от датата на образуване на ч. гр. д. № 1794/2023 г. на РС - Дупница до окончателното изплащане на задължението.

Въззивникът релевира доводи за недопустимост, неправилност и незаконосъобразност на обжалвания съдебен акт, постановен при допуснати нарушения на материалния закон, съществени нарушения на процесуални норми и необоснованост. Поддържа, че по делото не се доказва наличие на възникнало валидно облигационно отношение между страните. Прави възражение за прекомерност на уговорената неустойка, като твърди, че същата е договорена в противоречие с добрите нрави, респ. клаузите, с които е предвидена са нищожни. Изтъква, че в конкретния случай не са налице предпоставките за възникване правото на вземане за неустойка, доколкото процесният договор не бил прекратен по предвидения в закона ред – едностранно, с писмено предизвестие от мобилния оператор, отправено до абоната. Аргументира се, че клаузата, която предвижда операторът сам да прекрати договора и същевременно да претендира под форма на неустойка възнаграждение за престация по вече прекратения договор, която не е предоставил на абоната, е неравноправна по смисъла на чл. 143, т. 6 пр. 2 ЗЗП. Оспорва като неоснователен акцесорния иск за обезщетение за забава, като сочи, че падежът на главното задължение не е настъпил, респ. мораторна лихва не се дължи. Твърди, че в процесните договори и ОУ се съдържат неравноправни клаузи, които са нищожни на основание чл. 146, ал. 1 от ЗЗП и чл. 68 ЗЗП. Поддържа възражението си за изтекла погасителна давност по отношение на претенциите за главница и лихви. Счита, че по делото не се доказва ответникът да е използвал услуги на посочената стойност, както и какъв е вида, обем и срока на предоставените услуги.

Иска отмяна на първоинстанционното решение и отхвърляне на предявените искове. Претендира разноските в производството. Прави се възражение за недоказаност, неплатеност и прекомерност на претендираните от насрещната страна разноски.

В срока по чл. 263, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от насрещната страна „*****“, с който се излага становище за неоснователност на въззивната жалба и се оспорват изложените в нея твърдения. Акцентира се върху изразеното от ответника във второто по делото с.з. признание, че е сключил процесните договори. Поддържа, че процесните услуги са били предоставени на ответника, като се аргументира със заключението на вещото лице по неоспорената своевременно съдебно- техническа експертиза. Счита, че възраженията на въззивника в противен смисъл са преклудирани, а възраженията за недоказано ползване на услугите от въззивника са ирелевантни. Предвид липсата на възражения относно дължимост на прететендираната цена за устройство на изплащане, счита, че ответникът не оспорва решението в тази му част. Соци аргументи за неоснователност на възражението за изтекла погасителна давност на претендираните вземания. Поддържа искане за оставяне без уважение на въззивната жалба и потвърждаване на атакуваното решение.

Въззивната жалба като подадена в законноустановения срок срещу подлежащ на въззивно обжалване съдебен акт от лице, имащо право и интерес от обжалване и отговаряща на изискванията на закона се явява допустима., а разгледана по същество е неоснователна. Съображения:

Пред районен съд са били предявени искове с правно основание чл.422, вр. с чл.415 от ГПК, чл. 79 и чл. 92 от ЗЗД за признаване за установено по отношение на ответника, че същият дължи на ищеца сумите: 465,08 лв.- цената на месечни абонаментни такси и предоставени електронни съобщителни услуги за периода от 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г., начислена съгласно условията на рамковия договор № *****, приложенията към него и Общите условия по партида № *****; 332,50 лв. - цената на вноските за изплащане на закупено устройство на изплащане за периода от 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г., начислена съгласно условията на договорите

за продажба на изплащане към рамковия договор № ***** по партида № *****; 428,92 лв. - неустойки, начислени за едностранно прекратяване на рамковия договор № ***** за услугите по партида № ***** по вина на абоната при условията на чл. 54.12 от ОУ и начислена съгласно разпоредбите за отговорност на Приложения № * към Договора; мораторна лихва от общ размер на 147,19 лв., начислена върху главницата от 1226,50 лв. и която е формирана, както следва: 62,42 лв. - мораторна лихва върху сумата от 465,08 лв., претендирана като неплатени суми за предоставени електронни съобщителни услуги, за периода от 08.04.2022 г. до 29.09.2023 г.; 37,58 лв. - мораторна лихва върху сумата от 332,50 лв., претендирана като неплатени суми за устройство на изплащане, за периода от 08.04.2022 г. до 29.09.2023 г.; - 47,19 лв. - мораторна лихва върху сумата от 428,92 лв., претендирана като неустойки, за периода от 11.04.2022 г. до 29.09.2023 г., ведно със законната лихва върху сборната сума 1226, 50 лв. от датата на образуване на ч. гр. д. № 1794/2023 г. на РС - Дупница до окончателното изплащане на задължението.

Първостепенният съд е отхвърлил исквете, приемайки, че е налице валидно облигационно отношение между страните, че ответникът не е заплатил дължимата сума за потребените услуги, което е довело до предсрочно прекратяване на договора съгласно т. 54.12. от Общите условия за взаимоотношенията между „*****“ *** и абонатите и крайните ползватели на обществени мобилни наземни мрежи на „*****“ ***, а това е довело до задължение на въззивника за заплащане на неустойка при предсрочно прекратяване на договора, тъй като е изрично уговорена между страните.

Съгласно чл. 269, изр. 2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото във въззивната жалба, като служебно правомощие има да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. В този смисъл са и дадените указания по тълкуването и прилагането на закона в т. 1 от Тълкувателно решение № 1/2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Задължение на въззивния съд е да се произнесе по спорния предмет на делото, като извърши самостоятелна преценка на събраните по делото доказателства и формира свои фактически и правни изводи, като обсъди и своевременно заявените доводи и възражения на страните.

Въззивният съд, съобразявайки установените по делото факти и преценявайки ги в контекста на оплакванията във въззивната жалба, счита, че решението на районен съд е правилно в частите, в които е признато за установено съществуването на вземане на „*****“ *** срещу Я. Г. за сумите: 465.08 лв.- цената на месечните абонаментни такси и предоставени електронни съобщителни услуги за периода от 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г., 332.50 лв.- цената на вноските за изплащане на закупено устройство на изплащане за периода от 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г., както и за сумата от 100 лева (62.42 лв. и 37.58 лв.)- общ размер на дължима мораторна лихва върху горните вземания, считано от датата на забавата за първото неплатено вземане - 08.04.2022 г., с натрупване на главницата, до датата 29.09.2023 г., включително. В частта за сума в размер на 428.92 лева, представляваща неустойки, начислени за едностранно прекратяване на договора по вина на абоната и за сумата 47.19 лв., представляваща мораторна лихва върху сумата 428.92 лв., претендирана като неустойка за периода от 11.04.2022 г. до 29.09.2023 г. е незаконосъобразно и следва да се отмени. Съображения:

Въззивният съд намира, че преценката на районен съд за съществуване на задължение на ответника за заплащане на стойността на предоставени електронни съобщителни услуги в размер на 465.08 лева, дължими за периода от 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г. е правилна. По делото пред районен съд е представен Рамков договор № ***** от ***** г., по силата на който ищецът е предоставил на ответника електронни съобщителни услуги. Представени са и Приложение № * от ***** г.,

съгласно което за срок от две години е активирана услуга ** *****; Приложение № * от ***** г., съгласно което за срок от две години е активирана услуга с план ***** , както и допълнително приложение от същата дата за мобилен интернет; Приложение № * от ***** г., съгласно което за срок от две години е активирана услуга с план ***** . Ответникът не е възразил срещу тяхната действителност. В проведеното съдебно заседание на 15.05.2024 г. изрично е заявил, че подписът върху договора е негов. Следователно договорът за предоставяне на електронни съобщителни услуги – по договорените тарифни планове, както и за предоставяне на интернет и телевизия по съответните посочени в договора пакети, е породил правно действие и е създал права и задължения за страните по него. Пред районен съд са представени 7 бр. фактури за периода 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г., които не са оспорени от ответника. От тях се установява, че ответникът не е заплатил общо сумата 465, 08 лв. От заключението на съдебно- счетоводната експертиза се установява, че процесните услуги са правилно отчетени, оценени и тарифирани и за тях са издадени фактури в срок. Предвид изложеното съдът намира, че е доказано съществуването на задължение на ответника в посочения по- горе размер.

Ответникът не е представил доказателства, от които да е видно, че е изплатил задължението си в уговорените срокове, поради което съдът приема, че е изпаднал в забава, считано от 08.04.2022 г. и до датата, за която се отнася иска – 29.09.2023 г., дължи лихва за забава в размер на сумата от 62.42 лв.

Дължима е и законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението в съда до окончателното му изплащане.

Съдът намира, че е неоснователно възражението във въззивната жалба, че по делото не се доказва ответникът да е използвал услуги на посочената стойност, както и какъв е вида, обем и срока на предоставените услуги. Видно от неоспореното от страните заключение на съдебно- техническата експертиза е, че служителите на ищцовото дружество не могат да преправят или манипулират фактурите за предоставените услуги, като процесът на отчитане на тези услуги е напълно автоматизиран. Според експерта услугите по процесния договор са предоставени в обема, в който са фактурирани, както и отчитането и оценяването на услугите е в съответствие със заложения алгоритъм

Настоящият съдебен състав счита, че въззивната жалба по отношение на сумата в размер на 332.50 лева- - цената на вноските за изплащане на закупено устройство на изплащане за периода от 18.03.2022 г. до 04.10.2022 г., начислена съгласно условията на договорите за продажба на изплащане към рамковия договор № ***** е неоснователна.

Налице са валидно сключен договор за продажба на апарат *****. Договорена е била цената му, като плащането ѝ е било разсрочено. Изготвен е погасителен план за дължими ежемесечни вноски. От приложения приемо- предавателен протокол се установява, че апаратът, предмет на сключения договор е предаден при подписването му. В договора страните са предвидили, че собствеността върху апарата преминава върху купувача при подписването му, т.е налице е сключен между страните договор за продажба. Следователно за ответника, като купувач на вещта, се е породило задължението да заплати уговорената цена в размерите и сроковете по погасителния план, който е неразделна част от договора. Безспорно се установява, че същият не е изпълнил задължението си, поради което то съществува, а размерът на подлежащите на заплащане суми са установими от договора и съответства на исковата претенция.

Доколкото ответникът е изпаднал в забава да заплати цената на закупеното устройство, същият дължи на ищцовото дружество обезщетение за тази забава в претендирания размер от 37.58 лв. за периода от 08.04.2022г. до 29.09.2023 г.

Дължима върху главницата е и законната лихва, считано от подаване на

заявлението по чл.410 от ГПК в съда до изплащането им.

Въззивният съд счита, че решението в частта, с която е уважен искът за сумата от 428,92 лв., представляваща неустойки, начислени за едностранно прекратяване на рамковия договор № ***** за услугите по партида № *****, по вина на абоната при условията на чл. 54.12 от ОУ и начислена съгласно разпоредбите за отговорност на Приложения № * към договора е неправилно. Според твърденията на ищеца в общата глобално търсена сума се включват множество неустоечни задължения, имащи компенсаторен характер, а именно: неустойки за неизпълнение на договора за предоставяне на мобилни услуги в размер на три стандартни месечни такси без ДДС; неустойки, представляващи отстъпки от цената на месечни абонаментни такси за услуги; неустойки, представляващи отстъпки от цената на устройството предоставено на изплащане; неустойки, представляващи цени на невърнато оборудване; неустойка, представляваща обезщетение за обработка на просрочени задължения. Всички те възникват при осъществяване на хипотеза, регламентирана в клаузата на чл.54.12 от Общите условия.

По своята същност уговорката за заплащане на неустойка представлява договорно съглашение, предвиждащо отговорност на неизправната страна за обезщетяване на вредите на изправната страна, в резултат на неизпълнението, без да е нужно да се доказва техния размер. Съглашението за неустойка има акцесорен характер и възникването на задължението за заплащане на неустойка е обусловено от изискуемостта на главното задължение.

В настоящия случай от доказателствата по делото безспорно се установява, че страните са договорили помежду си за абоната да възникне задължението да заплати претендираните неустойки в случай, че договорът бъде прекратен преди изтичане на срока, за който е сключен по причина, която може да му се вмени във вина. Клаузата на чл. 54.12 от Общи условия, приложима към процесния договор, предвижда, че договорът на абоната се счита за едностранно прекратен от страна на А1, в случай, че забавата на плащането на дължимите суми от абоната е продължила повече от 124 дена. В настоящия случай по делото се установява, че ответникът е допуснал забава в плащането на сумите, надхвърляща 124 дни. Предвид посоченото, следва да се прецени дали договорът е прекратен в хипотезата на чл.54.12 от ОУ и ако е бил прекратен – дължими ли са предвидените в него неустойки. В тази връзка следва да се посочи следното:

Правото на страните да развалят един договор е регламентирано от разпоредбите на чл.87 и ал.88 от ЗЗД. То може да бъде осъществено с предоставянето на подходящ срок за изпълнение, след изтичането на който договорът ще се счита за развален. Изключение от това правило е предвидено за определена категория правни сделки, при които предоставянето на подходящ срок е ненужно, с оглед отпаднала нужда от изпълнение или невъзможността такова да се осъществи – арг. от чл.87 ал.2 от ЗЗД – изпълнението е станало невъзможно изцяло или отчасти, то е станало безполезно или е трябвало да се изпълни непременно в уговореното време. Нормата на чл.87 от ЗЗД е диспозитивна и предвид въведените в позитивното ни договорно право принципи за свобода на договаряне и автономия на волята страните са свободни да се отклоняват при създаване на облигационната връзка от законовото правило на чл.87 ал.1 от ЗЗД. Възможно е още при договарянето страните да предвидят последиците от неизпълнението на задълженията си и да уговорят разваляне на договора без даване на такъв нов подходящ срок за изпълнение.

В настоящия случай, в чл.54.12 от ОУ е уговорено отклонение от общото правило на чл.87 ал.1 от ЗЗД и при осъществяване на предвидената в тази клауза хипотеза на забава в плащанията за посочения срок действието на договора следва да се счита прекратено. Независимо от това обаче въззивният съд счита, че задължения за заплащането им не съществуват. Предвидено е, че ако договорът се прекрати от доставчика на мобилните услуги по вина на абоната/потребителя, последният е длъжен

да заплати неустойка, съдържаща оставащите абонаментни вноски до края на срока на договора и стойността на отстъпките от цената, дължима за предоставените по договора услуги. Подобна уговорка в полза на абоната/потребител, ако договора се прекрати по вина на доставчика на мобилните услуги не е предвидена. В този смисъл, уговорената неустойка в тежест на абоната създава значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и правата и задълженията на абоната на мобилната услуга, поради което клаузите следва да се считат за нищожни по смисъла на чл.146 ал.1 във вр. с чл.143 ал.1 от ЗЗП.

От друга страна, за неустойките, съизмерими със стойността на три стандартни месечни такси без ДДС, със стойността на предоставени отстъпки от цена на месечни абонаментни такси и услуги и представляващи обезщетение за обработка на просрочени задължения съдът счита, че клаузите в договора са неясни. Формално е посочен начина на изчисляване на дължимите неустойки, но реално и въз основа на посочените в договорите обстоятелства конкретна преценка за техните размери не би могла да се извърши. Следователно тези, клаузи са в противоречие и с изискването на чл.147 ал.1 от ЗЗП, тъй като липсва посочване по ясен, конкретен, достъпен и разбираем за потребителя начин каква е стойността на стандартна месечна такса без ДДС по който и да било от договорите, каква е стойността на предоставената отстъпка от цена на месечна абонаментна такса и/или услуга, нито някъде фигурира посочване на размер на дължимо обезщетение за обработка на просрочени задължения. Потребителят е заставен да тълкува волята на по-силната страна в правоотношенията, за да определи какъв би бил размерът на неустойките, които евентуално би дължал при прекратяване на договорите, респективно – не би могъл при сключването да прецени и да вземе аргументирано решение дали този размер не би се явил необосновано завишен с оглед евентуалните вреди за мобилния оператор.

По отношение на вземанията за неустойки, формирани на база стойността на предоставени отстъпки от цената на устройство то ***** се констатира, че независимо от данните в посока за размера на направените отстъпки при закупуването на устройствата, в клаузите за неустойки няма разписан алгоритъм, по който да се определя размера на неустойката при частично изпълнение на договора, поради което и за тези неустойки важи посоченото по-горе, а при липсата на такъв алгоритъм претенциите се явяват недоказани и произволно определени, без предвидимост за потребителя какви биха били границите на отговорността му.

Предвид изложеното, съдът счита, че искът за неустойки в общ размер на 428.92 лв. е неоснователен.

Поради недължимостта на вземанията за неустойки, не се дължат и обезщетения за забава – мораторна лихва, върху тях.

В обобщение следва да се посочи, че решението в частите, с които са уважени исковите за сумата 428,92 лв. - неустойки, начислени за едностранно прекратяване на рамковия договор и за сумата 47, 19 лв. - мораторна лихва върху горната сума за периода от 11.04.2022 г. до 29.09.2023 г. е незаконосъобразно и следва да се отмени и вместо него се постанови друго, с което тези искове се отхвърлят, а в останалата част е законосъобразно и следва да се потвърди.

С оглед изхода от настоящото обжалване, първоинстанционното решение следва да се ревизира в частта за разноските, като същото бъде отменено в частите, в които ответникът е осъден да заплати на ищцовото дружество разноски за заповедното производство в размер над 50.32 лева и за исковото – в размер над 1 550.91 лева.

„*****“ *** ще следва да бъде осъдено да заплати на ответника разноски за въззивната инстанция в размер на 34.66 лв., определени по компесация.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 626 от 19.12.2024 г. на Районен съд – Дупница, постановено по гр.д.№ 2315/2023 г. по описа на същия съд, в частите, в които е признато за установено, на основание чл.422 от ГПК във вр. с чл.415 от ГПК във вр. с чл. 92 от ЗЗД и чл. 86 от ЗЗД, в отношенията между страните, че Я. Х. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес: ****, гр. К., ул. *****№ ** дължи на „*****“ ЕАД, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., ул.,*****“ №*, сумата **от 428, 92 лв.** - неустойки, начислени за едностранно прекратяване на рамковия договор № ***** за услугите по партида № *****, по вина на абоната при условията на чл. 54.12 от ОУ и начислена съгласно разпоредбите за отговорност на Приложения №* към договора и сумата и сумата **от 47,19 лв.** - мораторна лихва върху сумата от 428, 92 лв., претендирана като неустойки, за периода от 11.04.2022 г. до 29.09.2023, както и в частите, с които Я. Х. Г., ЕГН ***** е осъден да заплати на „*****“ **, с ЕИК *****, разноски за исковото производство **над 1 550.91 лв.** и разноски за заповедното производство по ч.гр.д.№1794/2023г. по описа на ДнРС **над 50.32 лв, като вместо това ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от „*****“ **, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., ул.,*****“ №* срещу Я. Х. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес: ****, гр. К., ул. *****№ ** по реда на чл.422 ал.1 от ГПК искове с правно основание чл. 92 от ЗЗД и чл.86 от ЗЗД, за признаване за установено в отношенията между страните, че Я. Х. Г. дължи на „*****“ ** сумата **от 428, 92 лв.** - неустойки, начислени за едностранно прекратяване на рамковия договор № ***** за услугите по партида № *****, по вина на абоната при условията на чл. 54.12 от ОУ и начислена съгласно разпоредбите за отговорност на Приложения № 1 към договора и сумата **от 47,19 лв.** - мораторна лихва върху сумата от 428, 92 лв., претендирана като неустойки, за периода от 11.04.2022 г. до 29.09.2023 г., ведно със законната лихва върху сумите от датата на депозиране на заявлението по чл.410 от ГПК в съда - 17.10.2023г., до окончателното им изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 676 от 19.12.2024 г. на Районен съд – Дупница, постановено по гр.д.№2315/2023 г. по описа на същия съд в останалите части.

ОСЪЖДА „*****“ **, с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., ул.,*****“ №* да заплати на Я. Х. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес:****, гр. К., ул. *****№** сумата **от 34.66 лв.** (тритедесет и четири лв. и шестдесет и шест ст.), представляваща дължими разноски във въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____